

ΟΙ ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΕΧΟΥΝ ΞΕΧΑΣΕΙ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥΣ

on March 2, 2016 at 3:50 pm

Posted In: [Αναλύσεις](#), [Ελληνικά](#), [Ζωή](#), [Ιστορία](#)

του Ερρίκο Μαλατέστα

Με τον κίνδυνο να με περνούν για αφελή, ομολογώ πως δεν θα πίστευα ποτέ πως θα ήταν δυνατόν οι Σοσιαλιστές -ακόμα και οι Σοσιαλδημοκράτες- να χειροκροτήσουν και να συμμετάσχουν εθελοντικά, στο πλευρό των Γερμανών ή των Συμμάχων, σε έναν πόλεμο σαν αυτόν που σήμερα καταστρέφει την Ευρώπη. Αλλά τι να ειπωθεί όταν γίνονται τα ίδια από Αναρχικούς, -όχι πολλούς, είναι η αλήθεια- αλλά έχοντας ανάμεσα σε αυτούς συντρόφους που αγαπάμε και σεβόμαστε πολύ;

Έχει ειπωθεί πως η παρούσα κατάσταση δείχνει τη χρεωκοπία των “μεθόδων μας” -δηλαδή, των αρχών μας- και πως θα είναι αναγκαίο να τις αναθεωρήσουμε.

Μιλώντας γενικά, κάθε μέθοδος πρέπει να αναθεωρείται όταν φαίνεται ανεπαρκής ερχόμενη σε επαφή με τα γεγονότα· αλλά στη σημερινή περίπτωση, όπου η χρεωκοπία δεν προέρχεται από την ανεπάρκεια των μεθόδων μας, αλλά από το γεγονός πως αυτές έχουν ξεχαστεί και προδοθεί.

Ας επιστρέψουμε στις αρχές μας.

Δεν είμαι “πασιφιστής”. Πολεμάω, όπως κάνουμε όλοι, για τον θρίαμβο της ειρήνης και της αδελφοσύνης μεταξύ όλων των ανθρώπινων όντων· αλλά γνωρίζω πως η επιθυμία για να μην πολεμάμε μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο όταν δεν θα το θέλει καμιά πλευρά, και πως όσο θα βρίσκονται άνθρωποι που θέλουν να παραβιάζουν τις ελευθερίες των άλλων, εναπόκειται σ’ αυτούς τους άλλους να υπερασπιστούν τους εαυτούς τους αν δεν θέλουν να είναι οι αιώνια ηττημένοι. Και γνωρίζω επίσης πως η επίθεση είναι συχνά το καλύτερο, ή το μόνο, αποτελεσματικό μέσο υπεράσπισης κάποιου. Άλλωστε, νομίζω πως οι καταπιεσμένοι είναι πάντα σε μια κατάσταση θεμιτής αυτό-άμυνας, κι έχουν πάντα το δικαίωμα να επιτίθενται στους καταπιεστές. Ομολογώ, ως εκ τούτου, πως υπάρχουν πόλεμοι που είναι αναγκαίοι, ιεροί πόλεμοι: κι αυτοί είναι οι πόλεμοι της απελευθέρωσης, όπως είναι γενικά οι “εμφύλιοι πόλεμοι” – δηλαδή οι επαναστάσεις.

Αλλά τι κοινό έχει ο τωρινός πόλεμος με την ανθρώπινη χειραφέτηση, που είναι η υπόθεσή μας;

Ακούμε σήμερα τους Σοσιαλιστές να εγείρουν, σαν κάθε άλλο αστό, τη “Γαλλία”, ή τη “Γερμανία”, και άλλες πολιτικές και εθνικές συσσωματώσεις -αποτελέσματα ιστορικών αγώνων- σαν ομοιογενείς εθνογραφικές μονάδες, που η κάθε μία έχει τα δικά της συμφέροντα, φιλοδοξίες, και αποστολή, σε αντίθεση με τα συμφέροντα, τις φιλοδοξίες και την αποστολή των αντίπαλων μονάδων. Αυτό μπορεί να είναι σχετικά αληθές, όσο οι καταπιεσμένοι, και κυρίως οι εργάτες, δεν έχουν αυτοσυνείδηση, δεν αναγνωρίζουν την αδικία των καταπιεστών τους. Υπάρχει, λοιπόν, μόνο η εξουσιαστική τάξη που μετράει και αυτή η τάξη, λόγω της επιθυμίας της να διατηρήσει και να αυξήσει την δύναμή της, τις προκαταλήψεις και τα ιδεώδη της, μπορεί να το βρίσκει βολικό να διεγείρει φυλετικές φιλοδοξίες και μίσος, και να στέλνει το έθνος της, το “ποίμνιο” της, ενάντια σε “ξένες” χώρες, με σκοπό να τις απαλλάξει από τους υπάρχοντες καταπιεστές τους, και να τις υποτάξει στη δική της πολιτική οικονομικής κυριαρχίας.

Αλλά αποστολή αυτών που, σαν εμάς, επιθυμούν τον τερματισμό κάθε καταπίεσης και εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, είναι να ξυπνήσουν τη συνείδηση των ανταγωνιστικών συμφερόντων μεταξύ κυρίαρχων και κυριαρχούμενων, μεταξύ εκμεταλλευτών και εργαζομένων και να αναπτύξουν μέσα σε κάθε χώρα την ταξική πάλη, και την αλληλεγγύη όλων των εργαζομένων πέρα από σύνορα, όπως και ενάντια σε κάθε προκατάληψη και κάθε πάθος είτε φυλής είτε εθνικότητας.

Κι αυτό είναι που κάναμε πάντοτε. Πάντοτε κηρύτταμε πως οι εργαζόμενοι όλων των χωρών είναι αδέρφια και πως ο εχθρός -ο “ξένος”- είναι ο εκμεταλλευτής, είτε έχει γεννηθεί δίπλα μας είτε σε μια μακρινή χώρα, είτε μιλάει την ίδια γλώσσα είτε όχι. Πάντα επιλέγαμε τους φίλους μας, τους συντρόφους μας στα όπλα, όπως και τους εχθρούς μας, σύμφωνα με τα ιδεώδη που πρεσβεύουν και την θέση που κατέχουν στον κοινωνικό αγώνα, και ποτέ λόγω φυλής ή εθνικότητας. Πάντα πολεμούσαμε ενάντια στον πατριωτισμό, που είναι η επιβίωση του παρελθόντος, και υπηρετεί καλά τα συμφέροντα των καταπιεστών και ήμασταν υπερήφανοι που είμαστε διεθνιστές, όχι μόνο στα λόγια, αλλά με τα βαθιά αισθήματα στις ψυχές μας.

Και τώρα που θα πρέπει να αναφέρονται οι πιο αποτρόπαιες συνέπειες της καπιταλιστικής και Κρατικής κυριαρχίας, ακόμα και σ’ αυτούς που εθελουφλούν, πως ήμασταν με το σωστό, οι περισσότεροι Σοσιαλιστές και πολλοί Αναρχικοί στις εμπόλεμες χώρες συντάσσονται με τις Κυβερνήσεις και την αστική τάξη των αντίστοιχων χωρών τους, ξεχνώντας το Σοσιαλισμό, την ταξική πάλη, τη διεθνή αδελφοσύνη και τα υπόλοιπα.

Τι παρακμή!

Είναι πιθανό τα τωρινά γεγονότα να δείξουν πως τα εθνικά αισθήματα είναι περισσότερο ζωντανά, ενώ τα αισθήματα της διεθνούς αδελφοσύνης είναι λιγότερο διαδεδομένα, απ’ όσο νομίζουμε· αλλά αυτός είναι ένας ακόμη λόγος για εντατικοποίηση και όχι εγκατάλειψη της αντιπατριωτικής μας προπαγάνδας. Τα γεγονότα αυτά επίσης δείχνουν πως στη Γαλλία, για παράδειγμα, το θρησκευτικό συναίσθημα είναι δυνατότερο, και οι παπάδες έχουν μεγαλύτερη επιρροή απ’ αυτή που φανταζόμασταν. Είναι αυτός λόγος για να προσηλυτιστούμε στον Καθολικισμό;

Καταλαβαίνω πως μπορεί να προκύψουν οι περιστάσεις στις οποίες η βοήθεια όλων είναι απαραίτητη για τη γενική ευημερία: όπως μια επιδημία, ένας σεισμός, μια εισβολή βαρβάρων, που σκοτώνουν και καταστρέφουν ό, τι πέφτει στα χέρια τους. Σε μια τέτοια περίπτωση η ταξική πάλη, οι διαφορές κοινωνικής θέσης πρέπει να ξεχαστούν, και πρέπει να γίνει κοινή η υπόθεση ενάντια στον κοινό κίνδυνο· αλλά με την προϋπόθεση πως αυτές οι διαφορές θα έχουν ξεχαστεί και από τις δύο πλευρές. Αν είναι κάποιος στη φυλακή κατά τη διάρκεια σεισμού, και υπάρχει κίνδυνος να συνθλιβεί μέχρι θανάτου, είναι καθήκον μας να σώσουμε τους πάντες, ακόμη και τους δεσμοφύλακες—στην περίπτωση που οι δεσμοφύλακες ξεκινήσουν να ανοίγουν τις πόρτες των κελιών. Αλλά αφού είναι οι δεσμοφύλακες που λαμβάνουν όλα τα προληπτικά μέτρα για την ασφαλή φύλαξη των φυλακισμένων κατά τη διάρκεια και μετά την καταστροφή, είναι τότε καθήκον των φυλακισμένων προς τον εαυτό τους, όπως και των αιχμάλωτων συντρόφων τους, να αφήσουν τους δεσμοφύλακες στις φασαρίες τους, και να επωφεληθούν της ευκαιρίας για να σώσουν τους εαυτούς τους.

Αν, όταν εισβάλλουν ξένοι στρατιώτες στα *ιερά εδάφη της Πατρίδας*, η προνομιούχα τάξη θελήσει να απαρνηθεί τα προνόμια της, και να δράσει ώστε η “Πατρίδα” να γίνει πραγματικά κοινή περιουσία όλων των κατοίκων, θα ήταν τότε σωστό όλοι να πολεμούσαν ενάντια στους εισβολείς. Αλλά αν οι βασιλιάδες επιθυμούν να παραμείνουν βασιλιάδες, και οι γαιοκτήμονες ασχολούνται με τις γαίες τους και τα σπίτια τους, και οι έμποροι ασχολούνται με τα αγαθά τους, και τα πουλούν σε ακόμα μεγαλύτερες τιμές, τότε οι εργάτες, οι Σοσιαλιστές και οι Αναρχικοί, θα πρέπει να τους αφήσουν στην τύχη τους, ενώ θα βρίσκονται σε επιφυλακή ώστε να αδράξουν την ευκαιρία να ξεφορτωθούν τους εντός της χώρας καταπιεστές, όπως και τους εξωτερικούς.

Σε κάθε περίπτωση, είναι καθήκον των Σοσιαλιστών, και ιδιαίτερα των Αναρχικών, να κάνουν τα πάντα προκειμένου να αποδυναμώσουν το Κράτος και την τάξη των καπιταλιστών, και να έχουν για μοναδικό οδηγό για τη συμπεριφορά τους το συμφέρον του Σοσιαλισμού· ή, αν είναι υλικά ανίκανοι να ενεργήσουν

αποτελεσματικά για την υπόθεσή τους, να αρνηθούν τουλάχιστον οποιαδήποτε εθελοντική βοήθεια για την υπόθεση των εχθρών, και να μείνουν στην άκρη ούτως ώστε να σώσουν τουλάχιστον τις αρχές τους—που σημαίνει να σώσουν το μέλλον.

* * *

Όλα όσα έχω μόλις έχω πει είναι θεωρία, και είναι πιθανόν αποδεκτή, θεωρητικά, από τους περισσότερους οι οποίοι, στην πράξη, κάνουν το αντίθετο. Πως, λοιπόν, θα μπορούσε να εφαρμοστεί στην παρούσα κατάσταση; Τι θα έπρεπε να κάνουμε; Τι θα έπρεπε να επιθυμούμε, για το συμφέρον της υπόθεσής μας;

Λέγεται, απ' αυτή την πλευρά του Ρήνου (1), πως η νίκη των Συμμάχων θα ήταν το τέλος του μιλιταρισμού, ο θρίαμβος του πολιτισμού, η διεθνής δικαιοσύνη, κλπ. Το ίδιο λέγεται και απ' την άλλη πλευρά των συνόρων για τη Γερμανική νίκη.

Προσωπικά, κρίνοντας με την πραγματική αξία τους, τον “τρελό σκύλο” του Βερολίνου (2) και τον “γέρο δήμιο” της Βιέννης (3), δεν έχω μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στον αιμοβόρο Τσάρο, ούτε και στους Άγγλους διπλωμάτες που καταπιέζουν την Ινδία, που πρόδωσαν την Περσία, που σύνθλιψαν τις Ρεπούμπλικες των Μπόερς· ούτε στην Γαλλική μπουρζουαζία, που δολοφόνησε τους αυτόχθονες στο Μαρόκο· ούτε σε εκείνους του Βελγίου, που επέτρεψαν τις θηριωδίες του Κογκό και έχουν επωφεληθεί σε μεγάλο βαθμό απ' αυτές—κι εδώ απλά ανακαλώ κάποια παραπτώματά τους, πιάνοντας τα τυχαία, δεν αναφέρω τι κάνουν όλες οι Κυβερνήσεις και οι αστικές τους τάξεις ενάντια στους εργαζόμενους και τους επαναστάτες μέσα στις χώρες τους.

Κατά τη γνώμη μου, η νίκη της Γερμανίας θα σήμαινε κυρίως τον θρίαμβο του μιλιταρισμού και της αντίδρασης· αλλά ο θρίαμβος των Συμμάχων θα σήμαινε την Ροσό-Αγγλική (δηλαδή μια κνούτο-καπιταλιστική) ηγεμονία στην Ευρώπη και την Ασία, τις επιτάξεις και την ανάπτυξη του στρατιωτικού πνεύματος στην Αγγλία, και μια Κληρική και ίσως Μοναρχική αντίδραση στη Γαλλία.

Άλλωστε, κατά τη γνώμη μου, το πιο πιθανό είναι να μην υπάρξει καμιά καθοριστική νίκη για καμία πλευρά. Μετά από έναν μακρύ πόλεμο, μια τεράστια απώλεια σε ζωές και πλούτο, με τις αντιμαχόμενες δυνάμεις εξαντλημένες, θα διευθετηθεί κάποιου είδους ειρήνη, αφήνοντας όλα τα ζητήματα ανοιχτά, για την προετοιμασία ενός νέου πολέμου περισσότερο φονικού από τον τωρινό (4).

Η μόνη ελπίδα είναι η επανάσταση. Και νομίζω πως θα είναι από την ηττημένη Γερμανία που κατά πάσα πιθανότητα, λόγω της παρούσας κατάστασης πραγμάτων, θα ξέσπαγε η επανάσταση, γι' αυτόν το λόγο - και μόνο γι' αυτό το λόγο- είναι που επιθυμώ την ήττα της Γερμανίας.

Σίγουρα, μπορεί να λανθάνω στην προσέγγιση της πραγματικής κατάστασης. Αλλά αυτό που φαίνεται στοιχειώδες και θεμελιώδες για όλους τους Σοσιαλιστές (Αναρχικούς, ή άλλους) είναι πως είναι αναγκαίο να αποτινάξουν κάθε είδους συμβιβασμό με τις Κυβερνήσεις και τις τάξεις που κυβερνούν, έτσι ώστε να είναι σε θέση να επωφεληθούν από οποιαδήποτε ευκαιρία εμφανιστεί, και σε κάθε περίπτωση να είναι έτοιμοι να επανεκκινήσουν και να συνεχίσουν τις επαναστατικές προετοιμασίες και την προπαγάνδα μας.

E. Μαλατέστα

Δημοσιεύτηκε στο [Freedom Vol. XXVIII, no. 307](#) (5), το Νοέμβρη του 1914.

Η μετάφρασή του έγινε από το εύκολα επεξεργάσιμο κείμενο που βρίσκεται [εδώ](#).

Σημειώσεις της ελληνικής μετάφρασης:

1) Εκείνη την περίοδο ο Μαλατέστα έχει εγκατασταθεί στο Λονδίνο, οπότε γνωρίζει και την περιρρέουσα ατμόσφαιρα της Αγγλίας, όπως επίσης και τους κύκλους γύρω από τον Κροπότκιν και άλλους Αναρχικούς που έπαιρναν θέση υπέρ του πολέμου.

2) Έτσι ανέφεραν περιπαικτικά τον Αυτοκράτορα Γουλιέλμο της Γερμανίας.

Γελοιογραφία της εποχής για τον “τρελό σκύλο”.

3) Εδώ αναφέρεται αντίστοιχα στον Αυτοκράτορα Φραγκίσκο Ιωσήφ Α' της Αυστρίας. Όπως βλέπουμε στα κείμενα ήταν καθοριστικός παράγοντας για την έναρξη του Μεγάλου Πολέμου (όπως λεγόταν τότε) και πέθανε κατά τη διάρκειά του, το 1916.

4) Ο Μαλατέστα θα επιβεβαιωθεί αργότερα μέχρι κεραίας σε αυτή του την πρόβλεψη...

5) Αυτό το τεύχος του *Freedom* είναι ενδεικτικό της κατάστασης που επικρατούσε στους κόλπους του Αναρχικού κινήματος. Φιλοξενεί διάφορα άρθρα που αφορούν τον πόλεμο, από εξέχουσες μορφές του κινήματος της εποχής, έχοντας ο καθένας τη δική του θέση για τον πόλεμο. Ο πλουραλισμός και η πολεμική μεταξύ των αντικρουόμενων θέσεων, φαίνεται πως, εκκινεί από αυτό το τεύχος του περιοδικού.